
STUDENTKÅRSSKRIVELSE 2022

Innehåll

Inledning	3
Upplägg	3
Introduktion till studentkårsskrivelsen 2022	4
1. UTBILDNING PÅ GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ	5
1.0 Examination	5
1.1 Studentinflytande	6
1.2 Kursvärderingar och kursutvärderingar	7
1.3 Kursplaner	8
1.4 Kursadministration	9
1.5 Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	10
1.6 Nät- och distansutbildning	10
1.7 Pedagogik och handledning	11
1.8 Intranät	12
2. STUDIESOCIALT OCH ARBETSMILJÖ	14
2.0 Lika villkor	14
2.1 Psykisk ohälsa	15
2.2 Bemötande	16
2.3 Föreläsningssalar	17
2.4 Tentamenssalar	18
2.5 Studieplatser	18
2.6 Lunchplatser	19
2.7 Mottagning	20
2.8 Internationalisering	20
2.9 Bemanning	21
3. UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	23
3.0 Representation och studentinflytande	23
3.1 Arbetsmiljö	24
3.2 Prolongering	25
3.3 Handledning	26
3.4 Doktorandkurser	26
3.5 Övriga förbättringsförslag	27
4. STATISTIK	29
Definitioner	29
Studentärenden 2019–2022	30

Inledning

Var tredje år författar de tre studentkårerna vid Umeå universitet studentkårsskrivelsen, som sammanfattar och belyser de problem kårerna identifierat vid lärosätet samt ger förslag på åtgärder. Skrivelsen utgår från de studentärenden som inkommit under de senaste tre läsåren, från och med höstterminen 2019 till och med vårterminen 2022, men också från generella betraktelser, trender och tendenser som studentkårerna kunnat iakttä, såväl som enkäter, rapporter och undersökningar från myndigheter och andra organisationer.

De tre studentkårerna är organiserade på olika vis. **Umeå studentkår** företräder studenter på grund-, avancerad- och forskarnivå vid samhällsvetenskaplig- och humanistisk fakultet samt Lärarhögskolan. Bevakningen av utbildning och studenternas studiesociala situation samordnas av kårens två vice ordföranden, två utbildningsbevakare samt kårens student- och doktorandombud. **Umeå naturvetar- och teknologkår** företräder studenter på grund-, avancerad- och forskarnivå vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet. Bevakningen av utbildning och studenternas studiesociala situation samordnas av två kårstyrelseledamöter samt ett doktorandombud. **Umeå Medicinska Studentkår** företräder studenter på grund-, avancerad- och forskarnivå vid den medicinska fakulteten. Bevakningen av utbildning och studenternas studiesociala situation samordnas av kårstyrelsen där kårens studentombud återfinns samt kårens doktorandombud.

Kåröverskridande utbildningsbevakning vid Umeå universitet samordnas organisatoriskt genom samarbetsorganet Enheten för grundutbildningsbevakning (GutBev) medan bevakning av forskarutbildningen samordnas i samarbetsorganet Doktorandrådet (DokRåd). Det är genom dessa organ som studentkårs-skrivelsen har planerats och författats.

Studentkårs-skrivelsen är en del av Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning, där den utgör en av totalt nio aktiviteter. Skrivelsens inkludering i kvalitetssystemet ser studentkårerna starkt positivt på, då den blir ett formellt sätt för studenterna att ta en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och sin arbetsmiljö.

De senaste tre åren har i stor utsträckning varit präglade av en världsomspännande pandemi, vilken påverkat samhällets alla delar och funktioner, så också våra lärosäten. Både studenter och personal har varit tvingade till tvära omställningar i undervisningen såväl som den fysiska och psykosociala arbetsmiljön och det har för många varit en utmanande period, när man mist sin sociala kontext på campus och på kort tid fått ställa om till en mer digital tillvaro. I och med pandemin gjordes också vissa avsteg i regelverket för att på ett smittsäkert sätt kunna fortsätta bedriva undervisning. Även om studentkårerna inte alltid varit eniga med universitetet om vilka avsteg som varit nödvändiga har det funnits en förståelse för att dessa gjordes i det svåra läge vi befann oss i. Studentkårerna vill här lyfta vikten av att de undantag som varit gällande inte tilläts ha fortsatt verkan på studenternas utbildning i den nya, mindre akuta, fas av pandemin vi nu befinner oss i och att campusförlagd utbildning övergår till att bedrivas på plats.

Upplägg

Studentkårs-skrivelsen är uppdelad i fyra kapitel: en del för utbildning på grund- och avancerad nivå, en studiesocial- och arbetsmiljödel, en del för forskarstudier och avslutningsvis en kortare statistikdel. De tre första kapitlen är fördelade utefter de övergripande problemområden studentkårerna har identifierat och redogör för kårernas grundsyn kring området som helhet och därefter de problem vi vill lyfta. Varje områdesavsnitt avslutas med studentkårens förslag på åtgärder. Vi har i årets skrivelse försökt reducera åtgärds punkterna för att skrivelsen ska bli mer lättarbetad, ha därför i åtanke att de åtgärder vi föreslår inte alltid ger hela bilden av de problem vi ser inom ett givet område.

Eftersom de problem forskarstudier upplever ofta skiljer sig från de problem som återfinns vid utbildning på grund- och avancerad nivå är de samlade i ett eget avsnitt. Det innebär däremot inte att de övriga synpunkterna som lyfts i skrivelsen inte är problem som uppstår även vid forskarutbildningen.

Introduktion till studentkårsskrivelsen 2022

I arbetet med studentkårsskrivelsen 2022 har de tre studentkårerna försökt att utvärdera hur Umeå universitet har mottagit och arbetat med de förbättringsförslag som lyftes i studentkårsskrivelsen 2019. Vår samlade bedömning är att Umeå universitet har arbetat med skrivelsen och ett flertal av de framförda förbättringsförslagen. Universitetet har initialt gjort en sammanställning och bedömning över de inkomna förslagen och hur dessa ska prioriteras. Detta arbete inleddes i dialog med studentkårerna. Vidare har skrivelsen diskuterats vid ett par tillfällen inom både USR och FOSTRA. Studentkårerna vill särskilt uppmärksamma och uttrycka uppskattning gentemot universitetsförvaltningen som under de gånga åren har haft en kontinuerlig och återkommande dialog med studentkårerna om skrivelsen. Likaså finns det ett flertal goda exempel då fakulteterna i sitt utvecklingsarbete har inkluderat studentkårsskrivelsen, till exempel vid institutionsgranskningar. Att studentkårsskrivelsen har blivit en del av Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning på samtliga nivåer och framför allt att detta märks av i verksamheten ser vi som något mycket positivt.

Det studentkårerna dock kan uppleva som ett problem är att skrivelsen i störst utsträckning uppmärksammas på central nivå och vid fakulteterna, men i väldigt begränsad omfattning vid institutionerna och nära den verksamhet som framför allt påverkar den enskilde studenten. Studentkårerna uppfattar att det finns en risk att linjeorganisationen och den tillitsbaserade styrningen leder till att ansvaret för problemen hänskjuts till institutionerna utan att fakulteterna eller ledningen säkerställer att myndigheten som helhet åtgärdar eventuella problem. Vi menar att denna problematik tangerar det budskap som framkommer av Karin Rödings rapport, *Umeå universitets hantering av misskötsambet - 32 framåtsyftande förslag till förändring*. Studentkårernas förhoppning inför Umeå universitets arbete med denna skrivelse är att ledningen och fakulteterna tar ansvar för att skrivelsen tydligt förankras även i institutionernas kvalitetsarbete.

Universitetet bör även förstå att det inom studentkårerna kan finnas en bristande förståelse för ansvarsfördelningen inom linjeorganisationen och att studentkårerna härav kan adressera universitetet i sin helhet med ett problem, trots att vissa problem i vissa fall endast förekommer vid enskilda institutioner. Flertalet åtgärdsförslag i denna skrivelse är ställda till universitetet i sin helhet och vår förhoppning är att hela linjeorganisationen tar ansvar för att identifiera var inom organisationen enskilda förslag bör lyftas. Studentkårernas erfarenhet efter den tidigare skrivelsen är att fakulteter och institutioner kan ställa sig frågande till i hur stor omfattning enskilda problem är aktuella för den egna enheten. För att skapa en större tydlighet bör studentkårerna ges möjlighet att delta i en kontinuerlig uppföljning av skrivelsen och vad för åtgärdsförslag som bör prioriteras, och att denna dialog inte bara sker på central nivå utan även vid fakulteterna. Vidare, då studentkårernas företrädare oftast är valda på ettåriga mandat och denna skrivelse kommer att vara aktuell under en treårsperiod, kan dessa dialoger även hjälpa studentkårerna till ett kontinuerligt arbete med studentkårsskrivelsen och en bättre uppföljning av dess innehåll.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet centralt tar ansvar för att säkerställa att studentkårsskrivelsen inkluderas i kvalitetsarbetet för utbildning på samtliga nivåer vid lärosätet.
- Att samtliga institutioner införlivar studentkårsskrivelsen i sitt arbete med deras verksamhetsberättelse och verksamhetsplan.
- Att studentkårerna bjuds in till en kontinuerlig dialog om prioriterade satsningar utifrån de förbättringsförslag som finns med i denna skrivelse.

---

1. UTBILDNING PÅ GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ

1.0 Examination

Studentkårernas grundsyn

När en student genomgår ett examinerande moment är det av stor vikt att examinationen sker under trygga förutsättningar och att studentens rättigheter tillgodoses. Bland dessa rättigheter ingår att studenten ska få veta vilka krav hen ska uppfylla under examinationen. Resultatet av examinationen ska tydligt motiveras och de mål som studenten uppnått respektive ej uppnått ska redovisas. Om studenten blivit underkänd på examinationen ska information om förnyat prov finnas lättillgänglig.

Problembeskrivning

Ett flertal av de studentärenden som inkommer till studentkårerna gäller olika aspekter av examination. En stor del av dessa ärenden berör situationer där studenterna inte får resultatet på prov i tid, vilket för många studenter är en direkt anledning till oro när ens studiemedel eller möjlighet att läsa kommande kurser påverkas. Det styrdokument som reglerar besked om resultatet på prov genomgick nyligen en revidering till stor nackdel för studenterna, där den tidigare trygga skrivelsen om att resultatet på prov utan undantag ska kommuniceras inom femton arbetsdagar ersatts med förbehållet att försening accepteras vid ”oförutsedda händelser”. Denna vaga formulering riskerar att accelerera ett problem som redan är omfattande. Här kan tilläggas att den nya regeln inte heller kräver en redovisning av anledningen till förseningen, direkt i strid med Universitetskanslersämbetets rekommendationer och förvaltningslagens bestämmelser. Denna brist har studentkårerna upprepade gånger lyft i förarbetet med regeln, samt i sitt remissvar, men utan att ha fått gehör.

Under de särskilda restriktioner som varit gällande under pandemin har vi sett vissa lättnader kring de regler som finns kring examination. Studentkårerna anser att när dessa restriktioner nu har upphört är det viktigt att inte låta dessa tillfälliga ändringar bli till norm. Pandemin har även gett en bättre förståelse för vikten av kvalitet och enhetlighet vid digitala lösningar samt alternativa examinationsformer. Synpunkter har lyfts kring att alternativa examinationsformer kan framstå som otydliga och att kraven som studenten tidigare ansett vara tydliga kan vara förändrade när examinationen exempelvis bytt form från salstentamen till hemtentamen.

Ytterligare ett problemområde är att det ofta finns bristande information om vilka krav eller förväntningar som ställs på studenten vid tentamen eller andra examinerande moment. Detta kan ta sig formen av att något läraren sagt om en tentamens innehåll inte visar sig stämma eller att det inte tydligt framgår vad studenter som ej avklarat examinationen ska göra. Kraven som ställs på studenternas kunskap framgår alltså ej alltid tydligt och inte heller information som vad man ska göra vid underkänt resultat.

Att den information studenten får i samband med resultatet på examinationen ska vara av hög kvalitet, tydlig och konstruktiv är avgörande för att studenten ska kunna bilda en förståelse av vad de gjort bra och vad de hade kunnat göra bättre. Här ska särskilt nämnas vikten att inte enbart lämna negativ återkoppling, utan att även lyfta arbetets styrkor, detta kan i annat fall bli en bemötandefråga och är något som studenterna upprepat påpekat som ett problem. Det bör vidare vara en självklarhet att kontakten examinator och student emellan ska vara så enkel som möjligt för att underlätta för både läraren och studenten.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att Regel för betyg och examination ska efterlevas på ett sådant sätt att studenternas rättigheter fortsätter ha vikt och ej försummas.
- Att kraven som ställs på studenternas kunskap ska förklaras och tydligt anvisas på ett sådant sätt att det minskar risken för missförstånd mellan studenter och lärare.
- Att reglerna kring besked om resultat på prov förtydligas med fokus på att precisera möjliga undantag samt på efterlevnad av förvaltningslagen.

1.1 Studentinflytande

Studentkårernas grundsyn

Enligt Högskolelagen (1992:1434) ska universitet och högskolor agera för att studenterna ska utgöra en aktiv del i utbildningens vidareutveckling. I enlighet med detta ska studenternas erfarenheter och kunskaper tas tillvara på samt att universitetet ska underlätta för studenternas möjlighet att påverka verksamheten och sina studier. Självklart gäller detta både den enskilda studenten såväl som större studentgrupper samt de som valt att engagera sig i studentkårernas verksamhet.

Studentkårerna vill framhålla vikten av att studenternas synpunkter i undersökningar, enkäter och inte minst i kursvärderingarna tas tillvara på och spelar en viktig och central roll i det kontinuerliga förbättringsarbetet. Dessa måste alltid tas på allvar och ingen diskriminering eller exkludering ska kunna förekomma.

Alla former av studentinflytande är av vikt, inte bara den som möjliggörs vid exempelvis programråd eller kursvärderingar. För att nå alla studenter, däribland de som läser fristående kurser eller på distans, är det viktigt att även beakta det informella inflytandet som exempelvis framkommer via mejlkontakt eller i konversationer i klassrummet.

Problembeskrivning

Studentkårerna upplever att universitetets arbete med att främja studentrepresentation i nuläget är bristande. Detta gäller inte minst inkluderingen av studenter i de organ de blivit invalda i. Många studentrepresentanter upplever exempelvis att man får möteshandlingar sent (eller inte alls), att tillgång till digitala ytor för samverkan saknas eller att mötesinbjudan helt uteblir. Därför är det viktigt att kommunikationen studenterna och mötessammankallande emellan utvecklas, att rutinerna för utskick av handlingar och kallelse revideras och att studentrepresentanternas tillgång till samarbetsytor ses över. Med detta som grund anser vi att kommunikationsvägarna mellan universitetet, studenterna samt studentkårerna måste fortsatt förbättras.

För att underlätta det emellanåt utmanande arbetet med att tillsätta studentrepresentanter, vilket borde vara både i universitetets och studenternas intresse, efterfrågar studentkårerna en förteckning över universitetets olika organ där studenter har rätt till representation, på central-, fakultets- och institutionsnivå. En sådan förteckning skulle vara ett betydande hjälpmedel, då informationen om diverse organ idag är svårfunnen och fragmenterad.

Studentkårerna ser vidare stora skillnader i bemötande bland universitetets många olika organ. Vissa gör sitt yttersta för att studenterna ska vara inkluderade och för att deras synpunkter ska beaktas, medan andra med all tydlighet anser studenternas åsikter vara av mindre betydelse. Som ett led i att inkludera studenterna bör dessa erbjudas en genomgång av vad deras roll som studentrepresentant i respektive organ innebär.

Studentkårerna anser att det finns ett bra gehör för studenternas inflytande på universitetets centrala nivå men att det brister i kapilläerna, där de många av de faktiska förändringarna denna studentkårsskrivelse lyfter behöver ske. De centrala råden har visat goda initiativ men samma framåtanda saknas i universitetets övriga delar. Vi anser därför att en satsning på att styrka studentinflytandet på, framför allt, institutionsnivå är en rimlig åtgärd.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet upprättar en samlad förteckning över de råd, kommittéer, nämnder och övriga organ där studenter har rätt till representation.
- Att universitetet, i de fall det går, inkluderar studenter med annan könsidentitet än man eller kvinna i sin statistik från studentundersökningar och i övriga fall arbetar för att synliggöra denna aspekt.
- Att relevant information, såsom möteshandlingar, delas via kommunikationskanaler som studenter har tillgång till.
- Att universitetet tar fram en lösning för att öka studentinflytandet på institutionsnivå.

1.2 Kursvärderingar och kursutvärderingar

Studentkårernas grundsyn

Kursvärderingar är ett ovärderligt verktyg för institutionerna i deras kvalitetsarbete. Detta då de syftar till att ge studenterna en röst och ett verktyg för deras synpunkter, positiva såväl som negativa, på kursen eller utbildningen. Kursvärderingar blir dock ett svagare hjälpmedel när svarsfrekvensen är låg. Vi ser positivt på försöken att öka denna och det är ett arbete som man även i framtiden kommer behöva lägga stor vikt vid.

Kursvärderingar är studenternas främsta verktyg till förändring och en chans för institutionerna att fånga upp den allmänna uppfattningen om deras utbildningar. För studenter som inte sitter med i diverse råd eller andra organ är kursvärderingar ibland också det enda formella verktyget för att utöva sitt studentinflytande. Detta visar att värderingarna även fyller en mycket viktig funktion ur ett demokratiskt perspektiv och med detta som grund är det av största vikt att alla studenter får möjlighet att utöva detta lagstadgade studentinflytande och få sina åsikter hörda.

Problembeskrivning

Studentkårerna anser alltså kursvärderingar vara på många vis bristfälliga, ett återkommande problem som adresserats i samtliga studentkårsskrivelser. En del förbättringar har genomförts genom åren men dagens system lämnar fortfarande en hel del att önska. Det varierar mellan institutionerna vilka problem som är mest förekommande men vissa problem är av övergripande karaktär.

Ett av dessa problem är att institutionerna brister när det gäller att återkoppla resultat och åtgärder från kursutvärderingarna till studenterna. Detta har som effekt att kursvärderingar inte ses som ett värdefullt verktyg av studenterna, vilket i sin tur leder till ett bristande engagemang kring deltagandet. En ond cirkel uppstår då när svarsgraden på kursvärderingarna går nedåt och lärare till slut inte längre bryr sig om att utföra kursutvärderingarna. Det mönster som beskrivs ovan är i längden mycket skadligt för universitetets verksamhet, för såväl lärare, som mister ovärderliga tillfällen för feedback, som för studenter, som mister sitt viktigaste verktyg till förändring. För att motverka detta föreslår kårerna att man försöker implementera en mer löpande kursvärdering för att öka studenternas engagemang när de får chansen att aktivt för-

ändra en kurs medan de går den. Studentkårerna ansluter dig därför här till Universitetskanslersämbetet som i sin granskning av kvalitetssäkringssystemet vid Umeå universitet bedömer att det finns ett behov av förbättring både gällande genomförandet av kursvärderingar och återkopplingar till studenterna av tidigare kursvärderingar.

Studentkårerna vill även med enfaset betona att kursvärderingar alltid ska gå att besvara anonymt och detta ska tydliggöras för alla studenter. Det får heller inte förekomma att lärare utifrån uteslutningsmetoder eller på annat vis försöker ta reda på vilken student som skrivit en viss kursvärdering.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet ser till att alla kursutvärderingar finns att tillgå via ett öppet register.
- Att universitetet arbetar med att sammanställa och för nya studenter redovisa de åtgärder som tidigare kursutvärderingar har påvisat.
- Att universitetet centralt samordnar utformningen av kursvärderingar med avsikten att de ska utgå från samma grundstomme av frågor, med möjligheten att därutöver individuellt anpassa dessa.
- Att universitetet ska implementera löpande kursutvärderingar.

1.3 Kursplaner

Studentkårernas grundsyn

Kursplanen är ett juridiskt bindande dokument som reglerar de grundläggande förutsättningarna för en kurs. Det är därför av stor vikt att kursplanerna är tydliga, precist formulerade och skrivna med ett lättillgängligt språk som gör det enkelt att avläsa dess innebörd för att förstå vad som förväntas av varje enskild student och av institutionen som ger kursen.

Problembeskrivning

Kursplanens centrala funktion i varje kurs och att kursmål, formerna för examination, behörighetskrav med mera finns reglerade där är något som långt ifrån alla studenter är medvetna om. Det är därför av stor betydelse att informera studenterna om kursplanen och vikten av att läsa och vara införstådda med denna. Genom att göra detta ökar man förutsägbarheten och minskar risken för missförstånd under en kurs. Av samma anledning är det av stor vikt att utforma kursplaner så att de är lättbegripliga för studenterna.

All information är inte lämplig att inkludera i kursplanen, på grund av dess bindande karaktär. Övrig information som är viktig för studenterna att känna till inför och under en kurs bör därför finnas tillgänglig för studenter på annat vis, exempelvis i en studieguide.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet följer upp så att institutionernas kursplaner stämmer med hur kurserna faktiskt genomförs, särskilt gällande formerna för examination.
- Att det för studenter, särskilt på tidigare terminer, presenteras vad en kursplan är, vad den innehåller och vad den har för betydelse för studierna.
- Att kursplaner är tydligt utformade, med en konkret och precis utformning av kursmål och examinationsformer.

1.4 Kursadministration

Studentkårernas grundsyn

Regelverket för studieadministration lägger på många vis grunden för en god och trygg tid som student. Där finns flera av de grundläggande rättigheter som skapar förutsättningarna för att kunna planera sin studietid och en förutsägbarhet för studenterna. Exempelvis att få sitt schema i tid för att kunna planera sina studier och sin vardag eller för att få sitt betyg registrerat för att kunna få studiemedel eller påbörja nästa kurs.

Problembeskrivning

Fortfarande rör en stor andel av de studentärenden som inkommer till studentkårerna brister i kursadministration, där de gällande regelverken inte efterlevs. Vi upplever inte att det skett någon avsevärd förändring kring detta sedan föregående studentkårsskrivelse, vilket är bekymrande. Bland de ärenden som inkommer till studentkårerna ingår exempelvis sena rättningar, scheman som ges ut sent, uteblivna kursvärderingar samt att datum för förnyat prov inte informeras om förrän ett fåtal dagar innan provdatumet. För en enskild student kan detta få stora konsekvenser, ett typiskt exempel är att tvingas till studieavbrott utan platsgaranti till följd av en sent rättad examination – fastän denne student, om tentamen hade rättats i tid, skulle fått fortsätta sina studier.

Studentkårerna upplever att det ofta råder okunskap kring regelverken för kursadministration bland personalen. I samtal med administratörer, examinators och annan personal på institutioner råder stundtals även underbemanning som påverkar administrationen. Att god kursadministration prioriteras bort, förbises eller inte ges tillräcklig vikt kan ha omfattande påverkan på studenter. Detta kan ha långtgående följder i form av stress och ohälsa, ekonomiska svårigheter, besvär att planera sin studie- och fritid samt fördröjning av sina studier. Denna stress ökar ytterligare när studenterna inte får tydlig och tillgänglig information. Digitala scheman och en lättnavigerad hemsida skulle göra att studenterna kan använda sig energi där den behövs – i studierna.

Att tillfälliga ändringar av regelverken för kursadministration tvingats genomföras under pandemin har vi förståelse för. Det är dock av stor vikt att dessa tillfälliga ändringar blir just tillfälliga och att de inte lever kvar efter pandemin, i formell eller informell skepnad. Dessa hastiga förändringar var acceptabla då, men inte i det läge vi nu befinner oss i.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet inför krav på att sista datum för rättning av examination ska finnas schema-lagd för att tydliggöra detta för både rättande lärare och studenter.
- Att universitetet inför strategier för hur deras personal ska vara informerad gällande vilka regelverk som gäller för kursadministration.
- Att universitetet planerar bemanningen så att kapacitet finns för att genomföra kursadministrativt arbete i enlighet med gällande regelverk, exempelvis kring att lämna ut scheman i tid, rätta prov inom utsatt tid, god kommunikation samt genomföra kursutvärderingar.
- Att universitetet ska ha en lättnavigerad hemsida med tydlig information samt digitala scheman för alla studenter.

1.5 Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Studentkårernas grundsyn

För att få djupare kunskap och praktisk erfarenhet för sin framtida profession är den verksamhetsförlagda utbildningen en viktig del av många studenters studietid. Det är dessutom för många ett högt uppskattat utbildningsmoment. Att studenter delvis bedriver sin utbildning på olika arbetsplatser inom sitt framtida yrke är ovärderligt, dels för att knyta an studierna till professionen, dels för att knyta kontakter för sin framtida karriär.

Problembeskrivning

Oberoende av var en student blir placerad under sin VFU är det av vikt att den sker kvalitetssäkrat med lika höga krav på utbildning och arbetsmiljö, oavsett placering.

Ett flertal studentärenden beskriver situationer man upplever sig blivit orättvist examinerad under sin VFU. En återkommande upplevelse är att examinator inte följt studenten under tillräcklig tid för att göra en rättvis bedömning av studentens prestation, då examinatorn enbart vid enstaka tillfälle besökt verksamheten för att bilda sig en uppfattning. Detta blir särskilt problematiskt i de fall handledaren inte är involverad i den slutgiltiga bedömningen. Brister förekommer även där handledaren fått ofullständig information om kursmålen, eller i allt för liten utsträckning satt sig in i dessa, och därav inte på ett tillräckligt bra vis kunnat lämna sitt omdöme till examinator. Ytterligare ett typiskt ärende är att studenter har upplevt en allt för bristfällig handledning under sin VFU och på grund av detta inte haft förutsättningarna för att uppnå de förväntade kursmålen.

För att ge goda förutsättningar för studenterna att inhämta kunskaper och visa sina praktiska färdigheter för att uppnå ett godkänt resultat krävs tydlig kommunikation mellan universitetet och handledaren. Vilka krav som gäller i enlighet med kursmålen, vilka moment som ska avklaras samt vad som förväntas av student respektive handledare behöver tydligt framgå. I många av de ärenden som studentkårerna behandlar uppges det ha skett missförstånd mellan handledare och student om vad som krävs av studenten under den verksamhetsförlagda utbildningen. Detta kan handla om på vilken nivå studenten förväntas prestera eller vilka moment studenten förväntas avklara. Från dessa ärenden finns exempel av både för höga samt för låga krav, vilket ger ojämlika förutsättningar studenter emellan. Kraven på studenten blir då avhängigt sin tilldelade VFU-plats och resulterar inte i likvärdiga möjligheter till utveckling, inlärning eller möjligheten att uppnå godkänt resultat.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att krav samt förväntningar för godkänd VFU tydliggörs och kommuniceras till såväl student som till handledare, samt mellan dessa.
- Att tätare kommunikation mellan universitetet och VFU-platserna säkerställs, för att bibehålla kvalitén på den handledda VFU:n.
- Att samtliga VFU-handledare genomgått adekvat pedagogisk utbildning.

1.6 Nät- och distansutbildning

Sedan den föregående studentkårsskrivelsen och under år färgade av pandemin har nät- och distansutbildningen stundvis fått träda in som den reguljära utbildningsformen på Umeå universitet och på lärosäten

över hela landet. Detta har förändrat förutsättningarna för distansstudier samtidigt som det ytterligare belyst de brister som dessa ibland medför.

Studentkårernas grundsyn

Umeå universitet ska erbjuda alla studenter en likvärdig utbildning, oavsett om dessa studerar på campus eller på distans. Distansstudier möjliggör för allt fler grupper i samhället att kunna bedriva studier vid universitet och högskolor, också de som av olika skäl inte kan eller vill studera på campus.

En viktig grund för att som distansstudent kunna ta till sig utbildningen på ett effektivt sätt, och likvärdigt med campusstudenter, är tydlig, lättillgänglig information och effektiva kommunikationskanaler. Detta kan innefatta tydliga datum för möten på campus, inlämningar och skyndsamma svar på studenternas frågor.

Problembeskrivning

Två ständigt återkommande problem kring distansstudier gäller bristande återkoppling till distansstudenterna samt svårtillgänglig information. När den direkta kontakten med lärare på plats försvinner är det särskilt angeläget att tillgängliggöra effektiva kontaktvägar, men också en utförlig och transparent återkoppling av uppgifter.

I dagsläget finns inspelat material på kurshemsidorna med ofta bristande ljudkvalitet och utan textning. Efter pandemin bör de tidigare ”nödlösningarna” inte fortsätta användas, utan uppdateras med aktuell information och med en acceptabel ljudkvalité och ljudnivå.

Som det är idag så finns många universitetsresurser inte tillgängliga för distansstudenter. Detta är i många fall förståeligt på grund av de naturliga begränsningar som följer av att man studerar på distans, men i vissa fall, som tillgång till litteratur, utskrifter och studenthälsovård så finns det utrymme att göra mer för att tillgängliggöra resurser för distansstudenterna.

Studentkårerna vill slutligen framhålla att det är av stor vikt att campusförlagda utbildningar nu får återgå till att bedrivas i sin ordinarie form på campus.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att förinspelat föreläsningmaterial görs pedagogiskt optimalt. Det är viktigt att materialet är uppdaterat och att det finnas rutiner där man regelbundet utvärderar inspelningarna.
- Att fler universitetsresurser görs möjliga för distansstudenter så som de är tillgängliga för studenterna på campus, exempelvis kurslitteratur och utskrifter.
- Att universitetet ser över att universitetets regelverk efterföljs av de som är ansvariga för distansutbildningarna.

1.7 Pedagogik och handledning

Studentkårernas grundsyn

Pedagogik är en central del i alla utbildningsformer och att den pedagogiska kompetensen bland lärarna håller en god standard är av stor vikt för att alla studenter ska kunna erbjudas en högkvalitativ utbildning. Likaså ställer rollen som handledare stora krav på både pedagogik och ett gott bemötande.

Därför är det av vikt att lärare och handledare har möjligheten att kontinuerligt kunna utveckla sin pedagogiska kompetens. Utöver att enbart erbjuda denna möjlighet och uppmuntra en ständig kompetensut-

veckling bör lärosätet också ställa vissa krav. Det är även av vikt att handledare och studenter för en dialog om vilka rättigheter och skyldigheter de har gentemot varandra och vilka förutsättningar som gäller.

Problembeskrivning

God pedagogik är en förutsättning för god utbildning. Utifrån de ärenden studentkårerna behandlat kan man utläsa att bristande pedagogik är ett problem vid samtliga av universitetets fakulteter.

Det typiska studentärendet kring pedagogik eller handledning rör studenternas upplevelser av undermåligt bemötande eller kommunikation. Vanligt förekommande är bristande feedback, där man upplever sig få ensidigt negativ återkoppling, att nya felaktigheter tillkommer vid varje ny inlämning eller att läraren eller handledaren inte svarar på frågor eller tydliggör vagt formulerade uppgifter. Det kan också handla om att studenten känner sig otrygg eller osäker i sin handledning och inte får svar eller tillräcklig information om sin rätt till denna.

Det förekommer även att samförståndet mellan handledare och examinator brustit med resultatet att studenter går till opponering med ett undermåligt arbete. Ofta relaterat till dessa ärenden är de fall där studenten upplever att handledaren inte varit tillräckligt tydlig med arbetets brister.

Studentärenden gällande både pedagogik och handledning är vanligt förekommande vid universitetets alla fakulteter. Studentkårerna vill att universitetet strävar efter en hög pedagogisk standard och ställer krav på en kontinuerlig fortbildning.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att se till att handledare har en hög pedagogisk kompetens, genomgår handledarutbildning samt aktualiserar denna var femte år.
- Att Handläggningsordning för examensarbeten efterlevs.
- Att se till så att pedagogisk utbildning alltid genomgås i början av en anställning som inkluderar pedagogiska uppdrag.

1.8 Intranät

Studentkårernas grundsyn

Studenterna använder dagligen universitetets hemsida umu.se samt lärplattformen Canvas för att söka information, interagera med lärare, lösa uppgifter och annat nödvändigt för att kunna bedriva studierna. Studentkårerna anser att det är av yttersta vikt att dessa system är lättanvända, snabba och responsiva. Att inte kunna finna den information man behöver, att få inaktuell information eller få oklara instruktioner om en digital inlämning ska göras, har en negativ påverkan på studieresultatet.

Problembeskrivning

Som det ser ut idag upplever studentkårerna både umu.se och Canvas som svårnavigerade. Viktig information bäddas bort i webbformatet och går spårlosa i bristande sökfunktioner.

Gällande Canvas är ett stort problem att lärplattformen används väldigt olika på olika institutioner och på olika kurser. En student som läser på ett flertal institutioner inom ramen för ett utbildningsprogram riskerar att ständigt behöva lära om sig hur en interagerar med plattformen. Det hade därför varit hjälpsamt om det fanns en likriktad grundstruktur som följer med oavsett kurs eller institution.

En tydligare struktur skulle förbättra studenternas digitala arbetsmiljö, men också spara studenter och lärare tid. Några exempel på konkreta funktioner som alltid skulle kunna ha samma ”plats” i systemet är information om uppgifter, gruppindelning, scheman och obligatoriska inlämningsuppgifter.

Även umu.se är i behov av att förbättra sin tillgänglighet, där inte minst en bristande sökfunktion försvårar möjligheten till navigation. Något som vidare bör prioriteras i arbetet med hemsidan är studenthälsans synlighet för studenterna. Studentkårerna föreslår därför att studenthälsan och andra stödfunktioner (som information kring att studera med funktionsnedsättning) bör lyftas fram i betydligt högre utsträckning än vad som görs idag. Förslagsvis borde länkar och kontaktinformation finnas placerat på umu.se förstasida eller som en huvudrubrik i navigationen. Studenterna hade också gynnats av att studentkårerna och deras funktion synliggjordes i större utsträckning.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att utveckla en grundstruktur i Canvas som är gemensam för samtliga kurser.
- Att lägga till en flik på canvas, terminsidor – inte programgemensamma, med information om hur man ska gå till väga eller vilket stöd som finns vid diskriminering.
- Att placera studenthälsan och studentkårerna på den mest lättillgängliga och tydliga platsen möjligt.
- Att universitetet förbättrar sökfunktionen på umu.se.

---

2. STUDIESOCIALT OCH ARBETSMILJÖ

2.0 Lika villkor

Studentkårernas grundsyn

Universitetet har som arbetsgivare ett ansvar att arbeta för en jämställd och jämlik arbetsplats. Detta innefattar en strävan mot att ge alla studenter samma förutsättningar att lyckas med sina studier och att erbjuda en likvärdig utbildning där alla känner sig trygga och behandlas med respekt.

Problembeskrivning

På universitetet möts studenter med olika bakgrund och olika förutsättningar. Trots en uttalad vilja att jobba med breddad rekrytering är inte Umeå universitet anpassat för en heterogen studentgrupp. Barn närvaro på universitetet är exempelvis strikt begränsad vilket försvårar för studerande föräldrar.

Universitetet har som arbetsgivare ansvar att värna om jämställdhet. Studentkårerna anser att det är problematiskt att könsfördelningen försämrats markant på de högre nivåerna av den akademiska hierarkin. Därför bör universitetet arbeta aktivt med att minska dessa klyftor på alla nivåer. Kårerna vill också se ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra sexuella trakasserier, trakasserier och repressalier. Även faktorer som ålder, etnicitet och könsöverskridande identitet eller uttryck bör i större utsträckning tas i beaktning vid arbete som främjar lika rättigheter och möjligheter.

Tillgänglighet är en grundläggande aspekt för att ej inskränka eller diskriminera människor med olika förutsättningar. En arbetsplats bör vara anpassad efter personer med både kognitiva och fysiska nedsättningar eller variationer. Det innebär att både fysiska och digitala miljöer bör vara tillgängliga och anpassade. Webbplatser ska vara enkla att använda för personer med bland annat dyslexi och ADHD medan lokaler ska vara anpassade för personer som är rullstolsburna, har stora kroppar eller är synskadade. Universitetet ska vara en plats där alla är välkomna.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att webbplatser görs tillgängliga och anpassade för alla studenter även med funktionsnedsättningar/funktionsvariationer.
- Att lokaler görs tillgängliga och anpassade för alla studenter även med fysiska eller kognitiva funktionsnedsättningar/funktionsvariationer som exempelvis synskadade eller att vara rullstolsburna.
- Att fördelningen av stöd till studenter med funktionsnedsättning/funktionsvariation blir mer jämn mellan institutioner.
- Att universitetet arbetar aktivt med hanteringen av sexuella trakasserier, trakasserier och repressalier samt följer upp detta.
- Att universitetet aktivt arbetar för att uppnå en jämnare könsfördelning bland anställda på alla nivåer i den akademiska verksamheten.
- Att universitetet ser över möjligheten att studera som förälder i anknytning till de dokument som berör barn på campus samt synliggör dessa regler.

2.1 Psykisk ohälsa

Studentkårernas grundsyn

En sämre psykisk hälsa är något som drabbar många studenter och studentkårerna vid Umeå universitet anser i linje med Sveriges förenade studentkårer (SFS) att studiesituationen och arbetsmiljön relaterar till detta. En försämrad psykisk hälsa leder inte bara till en försämrad livskvalité utan det bidrar också till att färre studenter slutför sina studier. Umeå universitets studenthälsomottagning är därmed viktig för att studenter ska ges rätt förutsättningar att må bra under hela studietiden och för att flera studenter ska kunna ta examen.

Problembeskrivning

Studentkårernas gemensamma uppfattning är att studenter vid Umeå universitet upplever stress och oro i relation till sina studier. Studiebarometern visar att studenter som har ett svagare socialt nätverk mår sämre i relation till övriga studenter, vilket ställer höga krav på att både mottagningen och den allmänna arbetsmiljön ska vara trygga. Även om psykisk ohälsa bland unga är ett mer övergripande samhällsproblem vill studentkårerna understryka att universitetet bör arbeta förebyggande för att motverka den psykiska ohälsa som är relaterad till studenternas situation.

Utifrån de studentärenden vi behandlat ser vi bland annat att studenter ofta är stressade och oroliga på grund av bristande information och kommunikation från institutionen när det gäller utbildningen eller att universitetets regelverk inte efterlevs. Att tydligare redogöra för vilka förväntningar som finns och vad som krävs av studenterna för att klara sina studier är en viktig aspekt.

I nuläget råder det en oklarhet bland studenter och universitetsanställda kring vad studenthälsans uppdrag är, vilket medför att studenter inte alltid vet när de kan vända sig dit. Det är även svårt att hitta till studenthälsan på umu.se och på campus, vilket gör att många studenter inte överhuvudtaget vet att de finns. Studenthälsans resurser är begränsade vilket gör att de inte kan utföra sitt uppdrag på bästa sätt och att vissa studentgrupper inte känner sig lika inkluderade. Ökade resurser skulle ge möjlighet att ge studenter stöd snabbare och även öka studenthälsans närvaro på Konstnärligt campus samt andra orter där universitetet bedriver utbildning.

Ett sätt att fånga upp fler av de studenter som mår dåligt och uppmuntra dem att söka hjälp tidigt skulle kunna vara att erbjuda utbildning i Mental Health First Aid (MHFA) till studenter och anställda. Detta skulle vara en konkret åtgärd för att förebygga och minska den psykiska ohälsan i studentgruppen samtidigt som man erbjuder anställda, som ofta vill hjälpa men saknar vetskapen om hur det bör göras, ett verktyg att hjälpa de som är utsatta.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att studenthälsan ges större resurser.
- Att studenthälsans uppdrag förtydligas för både studenter och universitetsanställda.
- Att institutionerna har relevant kunskap om var studenter bör hänvisas vidare när de behöver stöd.
- Att universitetet erbjuder studenter och anställda utbildning i Mental Health First Aid.

2.2 Bemötande

Studentkårernas grundsyn

Studenter, lärare och anställda ska alltid bemöta varandra med respekt. Detta är grundläggande för att upprätthålla en god psykosocial arbetsmiljö för samtliga på universitetet. Samtalsklimatet ska tillåta konstruktiv kritik och åsiktsutbyte. Under seminarier samt annan schemalagd studietid skall läraren upprätthålla ett sådant samtalsklimat och vid behov ta till ytterligare resurser för att uppnå detta.

Problembeskrivning

En stor del av de studentärenden som inkommit till studentkårerna handlar om bristfälligt bemötande i olika former. Det kan exempelvis handla om att läraren eller studievägledaren inte svarar på mejl från studenterna, att svaren är nedlåtande eller att bara ett fåtal besvaras. Det är viktigt att som universitetsanställd ha förståelse för att studenter som inlett sina studier på universitet sällan har en förkunskap gällande hur universitetsstudier går till eller hur mycket som förväntas av en, speciellt gäller detta de som kommer från en studieovan bakgrund.

Den ibland bristfälliga svarsfrekvensen från lärare har varit särskilt påtaglig och problematisk de senaste två åren då majoriteten av kontakten studenter och lärare emellan har varit på distans. Uteblivna svar från lärare kan dessutom i längden leda till att sådana saker som anmälan till omprov eller justeringar i studieplanen missas. Detta kan i sin tur leda till att en student missar ett tröskelkrav till kommande kurs och hans studietid förlängs i onödan. Studenten ska få ställa frågor och känna sig välkomna att göra så. Ett oprofessionellt och bristande bemötande kan ha en negativ påverkan på studenternas känsla av trygghet, sin egen förmåga eller den akademiska kulturen i allmänhet.

Under pandemin så har undervisning och studier tvingats fortgå på distans vilket har varit mer problematiskt för vissa utbildningar än andra. En del program, såsom de på konstnärligt campus, har mycket arbete som behöver skötas i ateljéer eller på andra arbetsytor och dessa har inte varit tillgängliga. Även under tider med pandemier så behövs ett system där det ges tillgång till verktyg eller arbetsytor som studenter är i behov av. Vid bristande omständigheter ska universitetet bemöta studenters behov av justeringar av arbetsplatser för att kunna fullfölja sina studier.

Bemötandet studenter emellan är lika viktigt. Studenter upplever samtalsklimatet under vissa seminarier som otillåtande och dömande. Detta leder till att studenterna undviker att ifrågasätta eller lyfta andra perspektiv av rädsla för personliga påhopp. På så sätt blir svåra ämnen än svårare att lyfta och diskutera. Studenterna saknar ibland introduktion till seminariet som undervisningsform och hur de förväntas uppföra sig under dessa.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetsanställda besvarar studenternas frågor med förståelse och skyndsamhet.
- Att studenter ska bli informerade om sina skyldigheter och rättigheter samt hur de ska gå till väga vid dåligt bemötande.
- Att studenter får tillgång till de verktyg eller arbetsytor som de behöver för att klara sina studier, även under extraordinära förhållanden.

2.3 Föreläsningssalar

Studentkårernas grundsyn

Sedan pandemins tillfälliga restriktioner försvunnit bedrivs åter en stor del av studierna på campus i föreläsningssalar och därför är det viktigt att dessa salar är anpassade efter studenternas behov. Umeå universitet växer och behöver säkerställa att mängden funktionsdugliga föreläsningssalar möter det behov som finns. Det är även viktigt att alla föreläsningssalar är tillgänglighetsanpassade eftersom studenter med särskilda behov löper större risk att inte slutföra sin utbildning.

Uppförandet av den nya byggnaden med arbetsnamn ”Hus K” kommer utöka antalet föreläsningssalar, då det är tänkt att de salar som uppförs där kommer verka både som tentamenssalar och föreläsningssalar. Ett annat viktigt arbete är den planerade reoveringen av fyra föreläsningssalar i beteendevetarhuset. Studentkårerna vill se att även arbetet med de vanliga föreläsningssalarna som inte har speciallösningar är prioriterat eftersom det är där en majoritet av studenterna befinner sig under sin lärarledda tid.

Problembeskrivning

Problematiken med föreläsningssalarna varierar från sal till sal. De senaste åren har det skett en utveckling av de lokaler som finns på campus, där flera föreläsningssalar har moderniserats och anpassats för dess ändamål, exempelvis lindellhallen och vardagsrummet.

Universitetet har börjat skapa mer flexibla salar som går att använda på olika sätt beroende på undervisningsformen. Dock finns en problematik i att salarna inte återställs till ursprungligt skick efter användande. Det leder till att studenter kan behöva delta i undervisning där arbetsmiljön inte nödvändigtvis är anpassad efter den undervisningsform som bedrivs.

De äldre lokalerna är i behov av förbättringar då de inte är anpassade efter personer med olika förutsättningar. Det här gäller inte enbart för personer med funktionshinder som kräver anpassningar för framkomlighet med exempelvis rullstol, utan även personer med stora kroppar eller synskada. Förslag på lösning kan vara att bygga platser anpassade för större kroppar och att reservera platser längst fram i salen för personer med hörsel- eller synskada/nedsättning.

Återgången till campus har synliggjort problematiken som finns med föreläsningssalarna, inte minst när det gäller hybridundervisning. För att kunna möta de utmaningar hybridundervisningen innebär behövs salar anpassade för ändamålet.

Grundläggande behov för studenterna är en anpassad temperatur i salarna, god ventilation, bra belysning, att möbler enkelt kan flyttas samt möjligheten att se både en stor skärm och en whiteboard samtidigt i föreläsningssalen. Det är även viktigt att det finns ordentligt med eluttag för att studenterna ska kunna ladda sina bärbara datorer.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet arbetar för att de problem som rapporteras rörande salarna ska åtgärdas skyndsamt.
- Att säkerställa att föreläsningssalarna är anpassade för personer med funktionshinder, nedsättningar, variationer, allergier och stora kroppar.
- Att universitetet inför rutiner för att säkerställa att föreläsningssalarnas kapacitet och övriga förutsättningar för undervisning stämmer överens med det som finns angivet i bokningssystemet.

2.4 Tentamenssalar

Studentkårernas grundsyn

Tentamenstillfället är ett kritiskt moment för studenter både ur en students synpunkt och ur en arbetsmiljösynpunkt. Det är studentkårernas mening att det är viktigt att upprätthålla en god arbetsmiljö under tentamen för att inte negativt påverka studenternas resultat. Det innebär att de tentamenssalar som nyttjas ska vara anpassade och ha en kapacitet som är adekvat för studentgruppens storlek samt tentamens längd, oavsett när på året tentamen skrivs.

Problembeskrivning

Studentkårerna upplever att fortlöpande information om de nya lokalerna som byggs saknas och de tentamenssalar som nyttjas fortfarande har de problem som flaggades för i den förra studentkårsskrivelsen. Varken Östra Paviljongen eller ersättningssalarna har kapacitet för alla studenter som ska skriva tentamen vilket leder till att studenter får ordinarie tentamen förlagd på kvällstid och helger. Detta trots att det i universitetets egna regler för prov anger att ordinarie prov normalt ska förläggas måndag till fredag mellan klockan 08:00 och 17:00.

Salarna håller inte heller riktlinjer för godtagbar temperatur eller sörjer för en god ventilation. Tentamen har skrivits med öppna fönster under vintermånaderna för att ventilationen har lagt av. Den nya tentamenslokalen är under uppbyggnad men beräknas tas i bruk först under höstterminen 2024.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet arbetar för att arbetsmiljön i tentamenssalar på och utanför campus ska hålla en hög nivå, framför allt en godkänd nivå gällande temperatur och ventilation.
- Att universitetet tillåter studentrepresentation vid utformning av salar som först och främst rör studenternas arbetsmiljö, så som tentamenssalar.
- Att universitetet verkar för att alla examinationer ska kunna förläggas måndag till fredag, mellan 08:00-17:00.

2.5 Studieplatser

Studentkårernas grundsyn

Att utanför den lärarledda tiden kunna bedriva sina studier på universitetet är en viktig del av studenternas utbildning. Pandemin och de hemmastudier som av nödvändighet följt denna har gjort det tydligt för många studenter hur deras studier påverkas av att inte kunna få den ro och det fokus som universitetets lokaler kan erbjuda. Det är därför av yttersta vikt att studenterna har tillgång till lokaler på universitetet som är anpassade för studier.

Problembeskrivning

Som situationen som ser ut just nu så råder det en stor brist på studieplatser i universitetets lokaler. Denna brist gäller både platser i grupprum och i biblioteken. Som en följd av detta tvingas studenter som egentligen skulle behöva avskildhet och tystnad att sitta i universitetets öppna lokaler. I dessa lokaler är varken miljön eller ljudnivån anpassad för att kunna bedriva studier. Att hitta en ledig studieplats i något av biblioteken är ofta en svår uppgift under dagtid och detta tvingar studenter att i stället studera i hemmet eller att sitta i någon av universitetets lokaler som inte är anpassade för självstudier.

Något som försvårar problemet ytterligare är att studenterna kvällstid endast har tillgång till det hus som deras aktuella kurs hålls i. Detta leder till att studenter som vill/behöver studera på campus kvällstid är bundna till just detta hus. Nivån på studieplatserna mellan de olika husen varierar stort och detta gör att alla studenter inte har samma möjlighet att studera på campus.

Även studenternas åtkomst till föreläsningssalar är begränsad. Att dessa salar prioriteras till föreläsningar är givetvis rimligt, men studenter kan behöva tillgång till dessa salar som ett komplement till vanliga studieplatser så länge som det råder brist på dessa. Studenter skulle då även kunna nyttja dessa salar för att själva arrangera exempelvis lunchföreläsningar eller andra typer av arrangemang.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet verkar för fler och ergonomiska studieplatser på campus.
- Att systemet för bokning av grupprum görs om så att ett bokat rum alltid måste bekräftas.
- Att även vissa föreläsningssalar ska gå att boka för enskilda studenter.
- Att studenternas access utökas till att omfatta samtliga hus på campus.

2.6 Lunchplatser

Studentkårernas grundsyn

Lunchen är en förutsättning för en hälsosam studiedag och ofta en efterlängtd lugn stund i en dag fylld av föreläsningar, självstudier och grupparbeten. Det är viktigt att lunchen ska ge studenten möjligheten till vila och avslappning för att orka fortsätta prestera under dagen.

Problembeskrivning

I normalfallet är föreläsningar förlagda 08.00-16.00 med lunchuppehåll 12.00-13.00. Idag är det många studenter som känner stress för denna lunchtimme. Drar en föreläsare ut på tiden eller om studenten behöver stanna kvar för att få ett förtydligande så kommer köerna till mikrovågsugnarna vara långa och många sittplatser fulla. Majoriteten av denna timme går då åt till att köa och att leta efter en plats att sitta på. Dessutom finns det problem med höga ljudnivåer i de avsedda lunchområdena eftersom de snabbt överfylls på grund av bristande sittplatser.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att jobba för en god lunchmiljö med tillräckligt med sittplatser, en balanserad ljudnivå och ergonomiska möbler för studenter som har sin verksamhet såväl på campus som utanför universitetets lokaler, exempelvis på universitetssjukhuset eller annan plats.
- Att fördela lunchtiden mellan olika program så att det är utspritt mellan 11:30-13:30 för att på så sätt göra lunchtimmen mindre stressig och trång. Detta problem gäller framför allt för medicinarstudenter.

2.7 Mottagning

Studentkårernas grundsyn

Mottagningen av nya studenter är den första kontakten nya studenter har med kårverksamheten på campus och en introduktion till sin nya tillvaro som student. Den huvudsakliga funktionen med mottagningen är att bidra med gemenskap för att motverka utanförskap och psykisk ohälsa vilket inte bara gynnar studentens sociala liv utan också dennes studier. Mottagningen har därmed en central roll i att studenter klarar av att slutföra sina studier. Även studentkårernas och universitetets kvalitetssäkringssystem av utbildningen bygger på det engagemang som plockas upp från mottagningen. Därför har mottagningen en stor betydelse både för studenter och universitetet. Att Umeå universitet vill vara delaktiga och stödja kårernas mottagningsutbildning ser vi som något positivt. Utbildning av mottagningsansvariga är viktig för att värna om ordning, hälsa och trivsel.

Problembeskrivning

Studenter som tar sig an uppdraget att vara mottagningsansvarig förlitar sig på att de ska få den rätta utbildningen som ger de verktyg de behöver för att hantera de utmaningar som planeringen och genomförandet av mottagningen innebär. Det är viktigt att utbildningen är attraktiv och upplagd på så sätt att studenter har möjlighet att närvara. Det här möjliggörs genom rimligt långa utbildningar och en avvägd mängd pass samt ett innehåll som är av betydande vikt för mottagningen. Studentkåreerna upplever att möjligheten till att förändra upplägget på utbildningen är begränsad samt att idéer och åsikter inte får gehör. Det är av stor vikt att studentkåreerna har betydande inflytande över mottagningsutbildningen samt flexibilitet att ändra innehållet.

Många nya studenter har ofta frågor om mottagningen och det kan vara svårt att nå ut till dem med den informationen, innan de är på plats. För att studenter ska få en god introduktion till sina studier i Umeå är information något som universitetet ska tillhandahålla, men dessvärre är kvaliteten mycket varierande på olika utbildningsprogram.

Samordning och samförstånd mellan universitetet och studentkåreerna är viktigt för att skapa en väl fungerande mottagning. Det är även viktigt för att skapa en god relation mellan universitetet och studentkåreerna. Därför är det betydande att dra tydliga gränser gällande ansvar och inflytande.

Studentkårernas förslag till åtgärder

- Att lämna utrymme för kårernas inflytande över mottagningsutbildningen.
- Att universitetet när det gäller frågor om mottagnings genomförande respekterar studentkårernas autonomi.
- Att kårerna får plats i välkomstbrev för att nå ut till de nya studenterna med praktisk information.

2.8 Internationalisering

Studentkårernas grundsyn

Umeå universitet skall vara ett universitet som är attraktivt för internationella studenter att studera vid. Dessa internationella studenter skall även känna sig välkomna och trygga i Umeå. Strävan efter möjliggörande av utbyte av perspektiv och erfarenheter med människor från olika länder och kulturer bidrar till att göra studenter redo för en global arbetsmarknad. Ett internationellt perspektiv bör vara en självklar del i

den dagliga verksamheten som drivs vid Umeå universitet för att stärka kvaliteten och mångfalden i utbildningen. Därför är kommunikationen mellan internationella lärosäten viktig, i syfte att hävda Umeå universitet i den globala konkurrensen.

Samtliga programstudenter vid Umeå universitet, oberoende av fakultet och institution, bör få samma möjligheter att inkluderas i en internationell miljö. Umeå universitet bör därför vara väl förberett att ta emot internationella studenter och bistå med nödvändiga resurser och information såväl innan ankomst som under studietiden. Studentkårerna anser också att det är viktigt att internationella studenter känner till sina skyldigheter samt rättigheter. Detta är något som universitetet bör underlätta.

Problembeskrivning

Det är för programstudenter ett problem att det inte erbjuds likvärdiga möjligheter till utlandsstudier. Vissa program har väldigt bra global kontakt, andra har ingen. Det uppkommer ofta tillfällen där studenter vill åka på utbyte, men på grund av programmets utformning eller att det inte finns relevanta avtal kopplade till det aktuella ämnet kan inte den möjligheten ges.

Internationella studenter ska ha jämbördiga möjligheter som nationella studenter. Det är fortfarande ett begränsat urval av Umeå universitets regelverk som är översatta till engelska. Detta gör det svårt för internationella studenter att självmant uppsöka vilka regler som gäller. Det har även förekommit föreläsningar där presentationen hålls på engelska men själva anteckningarna är på svenska, vilket är exkluderande då de som inte kan svenska inte ges samma möjlighet att hänga med i undervisningen.

Studentkårernas förslag till åtgärder

- Att Umeå universitet intensifierar arbetet med att översätta samtliga regelverk och dokument till engelska.
- Att Umeå universitet utvärderar de utbytesavtal som finns för att säkerställa att de utländska lärosätena håller hög kvalitet och även så att alla studenter ska kunna få möjlighet till utbytesstudier.

2.9 Bemanning

Studentkårernas grundsyn

Högskolestudier innebär för studenten mycket eget ansvar och studier enskilt eller i grupp. Lärarens och administratörens betydelse för utbildningen och lärandet kan trots detta aldrig underskattas.

I en praktisk såväl som teoretisk utbildning är kvaliteten på utbildningen och upplevelsen av utbildningstiden helt avhängig det undervisande lärarkollegiet och den anställda administrationen, genom sin pedagogiska skicklighet och ämneskompetens och genom sitt ledarskap och sina organisatoriska förmågor.

Problembeskrivning

När tjänster står vakanta under stora delar av en termin eller ett läsår, vilket har varit fallet vid flera fakulteter, uppstår allvarliga luckor i utbildningens kvalitet och administrativa situationer som skapar mycket osäkerhet för studenten.

Studentkårens förslag på åtgärder

- Att universitetet fastställer som policy att vakanta tjänster tillsätts skyndsamt.
- Att skapa rutiner vid pensionsavgångar och uppsägningar som minimerar tiden en tjänst är vakant.

---

3. UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Doktorandsektionerna vid Umeå universitet har i arbetet med studentkårsskrivelsen 2022 tagit avstamp i skrivelsen från 2019 och försökt att utvärdera huruvida doktoranderna upplever att förbättringar har skett under den gångna treårsperioden beträffande de punkter som lyftes i den. Då dessa punkter är centrala för en god forskarutbildning och doktorandernas situation lyfts dessa ånyo i denna skrivelse. Utöver dessa punkter tillkommer även några ytterligare.

Denna skrivelse presenterar ingen statistik över inkomna studentfall för forskarstuderande. Förklaring till detta är bland annat att kårerna i varierande utsträckning har haft svårt att nå ut till sina doktorander, att kårerna inte lyckats rekrytera alla sina doktorandombud, samt att en del doktorandfall inte hanteras av kårerna utan av de arbetsfackliga organisationerna.

3.0 Representation och studentinflytande

Studentkårernas grundsyn

Alla studenter, inklusive forskarstuderande har rätt att vara representerade i samtliga beslutande och beredande organ vid lärosätet som berör deras utbildning eller studiemiljö. Detta för att kunna öka utbildningens kvalitet och även förbättra möjligheterna för den enskilde studenten. För en forskarstuderande, i synnerhet för de med siktet inställt på en karriär inom akademien, innebär denna rättighet även en möjlighet att kunna tillgodose sig generiska kunskaper i enlighet med de nationella lärandemålen för forskarutbildningen om hur svensk högskola fungerar och är organiserad.

Problembeskrivning

Doktoranderna vill förtydliga den problematik som framfördes i studentkårsskrivelsen 2019 beträffande studentinflytande för forskarstuderande genom att betona att detta problem i störst utsträckning endast föreligger vid institutioner och inte på fakultets- eller central nivå. Information om beslutande och beredande organ på fakultets- och central nivå finns tillgänglig och likaså upplever doktoranderna att dessa nivåer förstår och uppskattar värdet av det studentfackliga engagemanget inom dess råd och kommittéer.

Dock upplever studentkårerna och dess doktorandsektioner fortfarande att det finns svårigheter att hitta information om vilka beslutande och beredande organ som finns på institutionsnivå och att kommunikationen kring studentinflytande med vissa institutioner är bristfällig. Det finns en stor variation mellan olika institutioner, generellt upplever doktoranderna vid humanistiska och medicinska fakulteten att viss förbättring har skett under de gångna tre åren, medan doktorander vid övriga fakulteter och inom utbildningsvetenskap inte upplever någon förbättring.

Doktorandsektionerna anser att ett stort problem att rekrytera forskarstuderande-representanter kommer av en attityd som är rådande vid vissa institutioner men framför allt hos handledare som anser att studentfackliga uppdrag tar tid från den egna forskningen och bör härav inte prioriteras. Doktorandsektionerna vill gärna se att universitetet centralt arbetar för att motverka denna attityd vid institutionerna och främjar inställningen att studentfackliga representationsuppdrag är en värdefull lärandeaktivitet för att nå lärandemål inom forskarutbildningen.

Vidare anser doktorandsektionerna att pandemin har försvårat studentinflytandet genom de begränsningar som har funnits kring att mötas och härigenom arbeta med rekrytering av studeranderepresentanter. Det

är av största vikt att institutionerna stärker sitt arbete för doktorandkollegiala sammanhang och doktoranders studentinflytande.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att fakulteterna och universitetet centralt gemensamt tar ett större ansvar för att doktoranders möjlighet till studeranderepresentation även fungerar på institutionsnivå.
- Att universitetet säkerställer att alla nyantagna doktorander får information om studentkårerna och möjligheter till studentinflytande vid deras egen institution.
- Att universitetet arbetar för att stärka en positiv inställning hos framför allt handledare, till att doktorander engagerar sig studentfackligt som representanter i olika råd och kommittéer vid lärosätet och att dessa erfarenheter får ses som en del av forskarutbildningens lärandemål.

3.1 Arbetsmiljö

Studentkårernas grundsyn

Doktorander omfattas både som studenter och anställda av arbetsmiljölag och deras studie- och arbetsmiljö är av största vikt för att doktorander ska kunna trivas och tillgodose sig sin forskarutbildning. Detta gäller både den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Det är av stor vikt att arbetet för en god arbetsmiljö främjas och att information finns tillgänglig, och att all information som berör doktorander utan dröjsmål även finns tillgänglig på engelska.

Problembeskrivning

Studentkårsskrivelsen 2019 uppmärksammade brister kring medarbetarsamtal för doktorander, att inte alla institutioner erbjuder doktorander medarbetarsamtal eller att vissa institutioner anser att uppföljningen av den individuella studieplanen är likvärdig. Doktorander inom utbildningsvetenskap och samhällsvetenskapliga och medicinska fakulteten har sedan förra skrivelsen upplevt en förbättring, att institutionerna har blivit bättre på att erbjuda medarbetarsamtal för doktorander med någon som har ett arbetsgivaransvar vid institutionen. Vid humanistisk och teknisk naturvetenskaplig fakultet upplevs situationen oförändrad.

Det gångna året verkar det även finnas ett initiativ vid personalenheten kring att förbättra universitetets rutiner kring medarbetarsamtal och den information som går ut till bland annat prefekter. Doktorandsektionerna uppskattar detta initiativ men hoppas att doktoranders rätt till medarbetarsamtal med någon som har ett arbetsgivaransvar vid institutionen särskilt lyfts i denna information för att säkerställa att alla doktorander vid universitetet erbjuds medarbetarsamtal.

Arbetet kring det gångna årets uppmärksamhet kring universitetets hantering av kränkande särbehandling och sexuella trakasserier vill doktorandsektionerna framhålla som en arbetsmiljöfråga av största vikt. Studier som genomförts både i Umeå och nationellt visar att doktorander är en särskild sårbar grupp som ofta rapportera högre utsatthet än andra anställningskategorier. Det största problemet är inte nödvändigtvis att det finns stor oro att bli utsatt, utan snarare oron om vad som händer om en blir utsatt. Universitetet måste härav säkerställa att det finns tydliga rutiner och att information når ut brett och kontinuerligt.

Ett nytt arbetsmiljöproblem som universitetet bör uppmärksamma är hur den nya utlänningslagen berör ett stort antal doktorander. De nya reglerna har skapat stor stress och oro för de doktorander som påverkas och kan tänkas påverkas. Även om universitetet som statlig myndighet inte kan frångå svensk lag, måste universitetet uppmärksamma dessa arbetsmiljökonsekvenser som den nya lagen ger upphov till. Det är

kårernas förhoppning att Umeå universitets ledning fortsätter sitt påverkansarbete genom bland annat SUHF.

Till sist har självfallet även pandemin inneburit ett stort arbetsmiljöproblem för ett stort antal doktorander.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet fortsätter sitt arbete med att alla doktorander ska erbjudas årliga medarbetarsamtal med någon som har ett arbetsgivaransvar.
- Att universitetet fortsätter sitt arbete med att säkerställa att det finns tydliga rutiner för att hantera kränkande särbehandling och sexuella trakasserier och att det finns lättillgänglig och tydlig information härom.
- Att universitetet aktivt arbetar med de arbetsmiljökonsekvenser som den nya utlänningslagen ger upphov till.

3.2 Prolongering

Studentkårernas grundsyn

Doktorander har rätt till prolongering för uppdrag vid lärosätet som inte är direkt knutna till deras forskarutbildning, som till exempel undervisning, annan institutionstjänstgöring eller arbets- och studentfackliga uppdrag. Likaså ska prolongering ges för all, både längre och kortare, föräldraledighet och sjukskrivning. Även särskilda omständigheter som står utanför doktorandens kontroll och som har stor påverkan på dennes utbildning bör vara en grund för prolongering.

Problembeskrivning

I studentkårsskrivelsen från 2019 menade doktoranderna att det saknades konsensus kring hur olika institutioner hanterade prolongering. Doktoranderna menade att prolongering för den faktiska tid som lagts på undervisning eller kortare sjukfrånvaro varierade mellan olika institutioner.

Detta problem var särskilt påtalat av doktorander inom humanistisk och samhällsvetenskaplig fakultet, medan problemet upplevdes mindre för doktorander vid teknisk-naturvetenskaplig och medicinska fakulteten. Nu i samband med studentkårsskrivelsen 2022 anser dock alla doktorandsektioner att situationen fungerar bättre generellt över hela lärosätet.

Doktorandsektionerna vill dock även få nämna de problem som pandemin har orsakat för doktorander och att dessa effekter måste få lyftas in i bedömningen av doktoranders prolongering. Studentkårerna ställer sig bland annat bakom det krav som Sveriges Förenade Studentkårer lyft om en allmän prolongering på två månader för alla doktorander. Men framför allt anser doktoranderna att diskussionen om prolongering på grund av pandemin måste få fortsätta och likaså att eventuella långtidseffekter uppmärksammas. Doktorander har drabbats genom förseningar under VFU, fältarbete, klinik eller på labb, men även genom att behöva arbeta hemifrån. För de doktorander som antagits under pandemin är det ännu svårt att bedöma hur dessa effekter kommer att påverka stress och deadlines i slutet av deras forskarutbildning.

Som nämnts ovan, så påverkar den nya utlänningslagen ett stort antal doktorander. Och en fråga som har gett upphov till mycket stress för enskilda doktorander är frågan om hur mycket prolongering denne kommer att erhålla och härigenom hur lång anställning denne kan räkna med utifrån migrationsverkets regler. Universitetet bör säkerställa att det alltid finns en god framförhållning kring bemanning av undervisningstimmar och övrig institutionstjänstgöring för doktorander.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet fortsätter att utvärdera de långsiktiga effekter som pandemin kan ge för forskarstuderande och att alla doktorander ges prolongering för det bortfall av studietid som dessa effekter gett upphov till.
- Att institutionerna arbetar aktivt för att ge doktorander största möjliga framförhållning och tydlighet kring undervisningsuppdrag och annan institutionstjänstgöring, samt hur lång prolongering som dessa uppdrag kommer att ge.

3.3 Handledning

Studentkårernas grundsyn

Handledaren och dennes kompetens att handleda doktorander är en av de mest avgörande faktorer för den enskilde doktoranden och även forskarutbildningens kvalitet.

Problembeskrivning

Studentkårsskrivelsen 2019 lyfte kravet på att samtliga huvudhandledare ska ha en formell handledarutbildning och att denna skall uppdateras inom fem år. Medicinska fakulteten har under den gångna treårsperioden infört en ”avrostningskurs” för handledare, vilket har uppskattats. Vid övriga fakulteter och inom utbildningsvetenskap har något liknande ännu inte genomförts.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att samtliga fakulteter, samt lärarutbildningen inför ett likvärdigt eller motsvarande system som nu finns vid medicinska fakulteten.

3.4 Doktorandkurser

Studentkårernas grundsyn

Doktorandkurser är en obligatorisk del av forskarutbildningen och ska bidra till att doktoranden tillgodoser sig utbildningens lärandemål. Doktorander måste kunna ges möjlighet att planera och schemalägga doktorandkurser i förhållande till övriga aktiviteter och fördelaktigen även i samklang med utbildningens progression i övrigt. Högscolepedagogiska kurser är av stor vikt för doktorander som undervisar, samt även för att kunna meritera sig till framtida lärarbefattningar inom högskolan. Det är även av stor vikt att information om kurser är lätt att hitta.

Problembeskrivning

Förra skrivelsen nämner att information om doktorandkurser är svår att hitta, i synnerhet kurser vid andra institutioner, att information om obligatoriska kurser kan komma väldigt sent och att det ibland är svårt att veta när under sin utbildning en viss kurs bör tas. Upplevelsen idag skiljer sig åt mellan fakulteterna, doktorander vid teknisk naturvetenskaplig och medicinska fakulteten menar att doktorandkurser generellt fungerar bra, medan samhällsvetenskapliga och humanistiska fakulteten samt lärarhögskolan förvisso upplever en viss förbättring men att problemen kvarstår.

Andra problem rörande doktorandkurser som har lyfts under arbetet med denna skrivelse är att det kan finnas en skillnad mellan hur institutioner bedömer kurspoäng och hur dessa får räknas till de obligatoriska kurspoängen som krävs för en doktorands forskarutbildning. Till exempel har vissa doktorander som gått en kurs på masternivå fått hela kurspoängen tillgodoräknad som doktorandkurs, medan andra doktorander som gått samma kurs endast fått tillgodoräkna sig en del av kurspoängen. Detta trots att studieinsatsen varit den samma och att samtliga kursmoment har genomförts.

Hur tiden för högskolepedagogiska kurser tillgodoräknas tycks skilja sig åt vid vissa institutioner. Vissa doktorander verkar ha möjlighet att låta högskolepedagogisk utbildning ingå i institutionstjänstgöringen, medan det för andra doktorander är bestämt på förhand att högskolepedagogisk utbildning skall tas ut som kurspoäng. Universitetet bör säkerställa att alla doktorander inte bara har goda förutsättningar för att förvärva högskolepedagogisk kompetens, utan även att villkoren för detta inte skiljer sig åt. Det handlar således både om framtida kompetensförsörjning och en rättvisefråga.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att fakulteterna fortsätter att förbättra informationen och framförhållningen kring doktorandkurser.
- Att alla kurser som doktorander genomför inom ramen för sin forskarutbildning tillfullo får räknas som doktorandkurser.
- Att universitetet säkerställer att lika förutsättningar och krav råder för doktorander oavsett institution när det gäller tillgodoräknande av högskolepedagogiska kurser.

3.5 Övriga förbättringsförslag

Utöver de förslag som framförts utifrån denna uppföljning av studentkårsskrivelsen 2019, vill doktorandsektionerna även nämna ytterligare några punkter och förbättringsförslag.

Doktorandmentor för doktorander

Vid vissa institutioner finns det redan ett system där en mer senior doktorand har en mentorsroll för en nyss antagen doktorand, ett slags buddy program för doktorander. Detta system skapar både ett mer kollegialt sammanhang för doktoranderna vid institutionen, men ger framför allt ett bollplank och en kanal för den nyss antagne doktoranden att kunna tillgodose sig mer informell information.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet centralt arbetar för att ett doktorandmentorsprogram införs för alla doktorander vid Umeå universitetet.

Universitetsgemensam doktorandkonferens

Forskarstuderandes största kontaktyta gentemot andra doktorander sker inom den egna forskargruppen. Både fakulteterna och doktorandsektionerna arrangerar event för att ge doktorander möjlighet att mötas utanför den egna gruppen. Men under pandemin har dessa möjligheter försvårats och upplevelsen är att det finns en tröghet att nå tillbaka till samma deltagande. För att nå ett större deltagarantal som upplevts

meningsfullt vill doktoranderna föreslå att universitetet centralt anordnar en årlig doktoranddag för samtliga doktorander. En slags minikonferens som till exempel kan fokusera på allmänna generiska ämnen knutna till de nationella lärandemålen för forskarutbildningen, samt nätverkande och erfarenhetsutbyte doktorander emellan.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet central anordnar en årlig doktoranddag för samtliga doktorander.

Forskarstudier utanför universitetsorganisationen

Doktorander antas till en forskarutbildning vid Umeå universitet, men kan ha sin anställning eller huvudsakliga arbetsplats inom en annan organisation, som till exempel regionen, skolan eller ett företag. Dessa doktorander måste å ena sidan fullfölja sina aktiviteter angivna i den individuella studieplanen men även leva upp till de krav som den andra organisationen ställer. Flertalet doktorander upplever att den egna forskarutbildningen inte prioriteras av den externa organisationen, samt att brister i arbets- och studiemiljön inte hanteras av universitetet trots att universitetet är huvudansvarig för dennes forskarutbildning.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att universitetet tar ett större ansvar för att doktorander antagna till en forskarutbildning och som verkar vid en annan arbetsorganisation, ges möjlighet att kunna bedriva sina forskarstudier utifrån den sysselsättningsgrad som överenskommit och att dessa doktorander har en god studie- och arbetsmiljö.

Förändringar av krav under utbildningstiden

Vissa doktorandsektioner har under den gångna treårsperioden noterat en diskussion vid sin fakultet om utökade krav för bland annat midterm-seminarium eller antal artiklar som krävs för disputation, vilket skulle innebära ökade krav för de doktorander som redan har påbörjat sin utbildning. Det är självklart att regler för forskarutbildningen måste kunna förändras för att den över tid ska kunna utvecklas. Men för den enskilde doktoranden som lagt upp sitt arbete utifrån de krav som denne antagits till, så kan utökade krav i ett senare skede leda till stor stress då upplägg och planering måste revideras utifrån de nya kraven.

Studentkårernas förslag på åtgärder

- Att kraven inom forskarutbildningen i allt väsentligt inte skall ändras under utbildningstiden för den enskilde doktoranden och att de krav som doktoranden antogs till gäller för denne.

---

4. STATISTIK

Definitioner

Regelverket

Situationer där lärare eller annan personal agerat i strid mot gällande regelverk får denna märkning. Det kan exempelvis vara obligatoriska moment som inte är examinerande/kräver aktiv deltagande eller scheman som inte tillgängliggörs i tid.

Kommunikation

Dessa ärenden har sitt ursprung i konflikter eller problematik till följd av bristande kommunikation. Exempelvis otillgänglig eller senkommen information, tvetydiga instruktioner eller bristfälliga kommunikationskanaler.

Bemötande

Denna kategori innefattar situationer där studenten upplever sig fått ett nedlåtande, nonchalant eller oprofessionellt bemötande. Bemötandeärenden kan också beröra och ha en inverkan på maktrelationer, rätts-säkerhet, arbetsmiljö och normkritik.

Utbildningskvalitet

Utbildningskvalitet är en omfattande kategori som signalerar mer genomgripande brister i en kurs eller ett utbildningsprogram. Detta kan exempelvis vara en lärare som brister i sin pedagogik eller att en kurs inte speglar den kursplan som den grundar sig på.

Fysisk arbetsmiljö

När den fysiska arbetsmiljön brister på så vis att den påverkar studenternas studiesituation negativt får ett ärende denna märkning. Det kan exempelvis gälla tillgänglighet i lokaler, ljudvolym, utrustning eller ergonomi.

Psykosocial arbetsmiljö

Denna kategori samlar ärenden där studenternas trivsel och mående under sin studietid påverkas negativt. Hög arbetsbelastning och kränkande särbehandling är exempel på detta.

Diskriminering eller trakasserier

Med diskriminering menas att någon behandlas sämre än någon annan och att det har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder). Med trakasserier åsyftas ett uppträdande som kränker en person och som kan sättas i samband med diskrimineringsgrunderna.

Handläggning

Bristande administration och handläggning faller under denna kategori. Exempelvis att handling eller uppgift tappas bort, personuppgifter hanteras felaktigt eller att ansökan om tillgodoräknande avslås utan motivering.

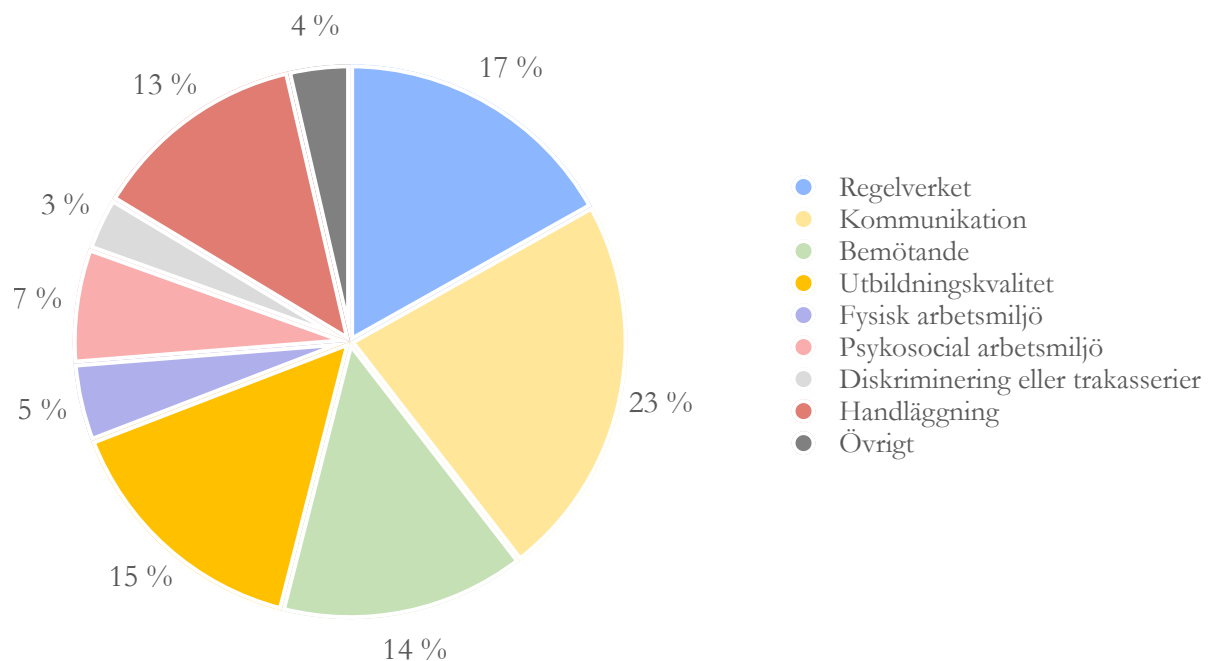
Övrigt

Ärenden där studenter tagit kontakt med studentkåren med problem som de upplevt i sin utbildning men som inte går att klassificera inom de andra kategorierna.

Studentärenden 2019–2022

Följande redovisning gäller samtliga studentärenden som inkommit till de tre studentkårerna vid Umeå universitet under perioden höstterminen 2019 till vårterminen 2022. Notera att ett studentärende ofta inbegriper ett flertal studenter, emellanåt hela klasser eller större grupper över klassgränserna. Ett studentärende kan alltså inte ses motsvara en student.

En betydande del av den period som redovisas har varit präglade av coronapandemin, vilket medfört en unik situation och unika förutsättningar för både studenter och personal vid lärosätet. Tyvärr har vi inte i denna skrivelse möjligheten att redogöra för antalet ärenden som varit knutna till pandemin, men vi kan konstatera att dessa har varit mångtaliga. De problem som studenterna stött på har framför allt gällt tillgång till lokaler, redskap och verktyg, teknisk utrustning och digital programvara samt möjligheten till studieuppehåll. Utöver detta har studenterna signalerat ett ökat socialt utanförskap och en ökad känsla av nedstämdhet.

Totalt antal ärenden: 330

Var tredje år författar de tre studentkårerna vid Umeå universitet (Umeå studentkår, Umeå naturvetar- och teknologkår samt Umeå medicinska studentkår) **studentkårsskrivelsen**, som sammanfattar och belyser de problem kårerna identifierat vid lärosätet samt ger förslag på åtgärder. Denna skrivelse utgår från de studentärenden som inkommit under de senaste tre läsåren, från och med höstterminen 2019 till och med vårterminen 2022, men också från generella betraktelser, trender och tendenser som studentkårerna kunnat iaktta, såväl som enkäter, rapporter och undersökningar från myndigheter och andra organisationer.